

آمدیم نبودیم

معاینه، پژشک گفت: خانم، این بچه سالم است
بریدش!

لیخند آخر

در دوران جنگ، آیت الله جوادی املى به جبهه می‌آمدند و به بچه‌ها سری می‌زدند و به قول معروف به رزمده‌ها روچیه می‌دادند و از آنان روچیه می‌گرفتند. در یکی از این سفرها با یک نوجوان ۱۴-۱۵ ساله تهرانی آشنا شدند که خیلی باصفاً بود. در موقعیت منطقه‌ای آنجا ارتفاعی بود که پایین آن یک چشم و چاده بود که دشمن آنجا را بسیار گلوله‌باران می‌کرد. فرماندهان گروه به رزمده‌ها گفته بودند که حتی برای خویشان هم به آنجا نروید و همان بالا روی تپه بشینید و تیم کنید.

نگاهان دیدیم این نوجوان از تپه پایین رفت و آستین‌هایش را بالا زد و آماده شد برای خویشان. هرچه فریاد زند نرو خطرناک است، گوش نکرد. آخر، دست به دامان حاج آقا شدند که ایشان جلوگیری کنند، آقا گفتند: عزیزم کجا می‌روی؟ گفت: حاج آقا، دارم می‌رم پایین که خویشان بگیرم. گفتند: پسر عزیزم، پایین خطرناک است. فرماندهان هم گفتند بالا تیم کنید. شما تکلیفی ندارید. همان نماز با تیم کافی است. یک نگاه خیلی قشنگ به چشمای این بزرگوار کرد و لیخندی زد و گفت: حاج آقا، بگذارید نماز آخرمون رو باحال بخونیم. دیگه به خاک نمی‌چسبیم. رفت و جلو آب نشست، سپس وضو گرفت و همان جا، نماز زیبایی خواند و برگشت بالا.

دقایق بعد قرار شد عده‌ای از بچه‌ها بروند جلو ارتفاع و با عراقی‌ها در گیر شوند. یکی از آنان همین نوجوان بود. او رفت و یکی دو ساعت بعد آقای جوادی املى را صدا زدند و گفتند حاج آقا، بیاید پایین ارتفاع. یک جنازه که رویش پتو انداخته بودند و آن را روی برانکارد گذاشته بودند به چشم می‌خورد. گفتند: حاج آقا، پتوش را بردارید. جلو چشم همه، آقای جوادی املى نشست: دیدیم همان نوجوان با همان لیخند پرکشیده و رفته است.

بلند شدم و سر قراری رفتم که با من گذاشته

بود، اما با نیم ساعت تأخیر، ساعت ۸:۳۰ دیدم خبری از اوینی نیست. داشتم مطمئن می‌شدم که خواب و خیال است. سربازی که اون نزدیکی‌ها در حال نگهبانی بود نزدیک آمد و به من گفت: آقا شما منتظر کسی هستید؟ گفتم: آره، با یکی از رفقا قرار داشتیم. گفت: چه شکلی بود؟ براش توصیف کردم. گفتم: موہایش جو گندمی است. محاسنیش هم این جوری است.

گفت: رفیقت او مدد اینجا تا ساعت ۸ منتظر شد نیامدی، بعد که خواست بره بیش من او مدد و به من گفت: کسی با این اسم و قیافه می‌یاد اینجا. به او بگو آقا مرتضی او مدد و خیلی منتظر شد، نیامدی. کار داشت رفت. اما روی پل برایت با انگشت چیزی نوشته، برو بخوان. رفتم و دیدم خود آقا مرتضی نوشته: آمدیم نبودیم، وعده ما بهشت! سید مرتضی اوینی. (و کسانی را که در راه خدا کشته می‌شوند، مرده نخواهند، بلکه زنده‌اند؛ ولی شما نمی‌دانید. بقره، ۱۵۴)

کمک کن

همسر حاج ابراهیم همت می‌گوید پس از شهادت حاج ابراهیم آنقدر عرصه بر ما تنگ شد که واقعه برایمان مشکل بود. روزی بجهام تپ بالایی داشت و نزدیک بود بمیرد. بچه را بغل کرد، هر کاری می‌کرد تا آرامش کنم تیجه نداد. عصبانی شدم و با روح حاج همت دعوا کردم. گفتم: ابراهیم خیلی نامردم. خودت رفتی تو بهشت، آسوده شدی؛ منو با این بچه‌ها تهاها گذاشتی. لااقل بچه مریضت رو که داره می‌میره بغلش کن.

قسم می‌خورد و می‌گفت: دیدم حاج همت همون موقع او مدد و بجهارو که در تپ می‌سوخت بغل کرد. چند دقیقه نوازشش کرد و داد دست من. دیدم که بچه دیگه تپ نداره. گفتم شاید بچه مثل بعضی از مریضابی که در حالت اختصار تبیشون قطع می‌شه و بعدش می‌میرن داره تموم می‌کنه. سریع بچه را به بیمارستان بردم. بعد از

توسل در منطقه تفحص، بدن‌های شهداء پیدا نمی‌شد. یکی گفت: بیاید به قمرینی‌هاشمن متول متوسل بشویم. نشستند و به دستهای علمدار سیدالشهداء متول شدند. درست است که دستهای قمرینی‌هاشمن قطع شد، اما با باید الحاج است. خود سیدالشهداء هم وقتی کارش در کربلا گرمه می‌خورد به عباس رو می‌انداخت.

نشستند و متول شدند؛ بعد از آن بلند شدند و خاک‌ها رو به هم زدند. یک جنازه زیر خاک دیدند، او را بیرون آوردند. آله اکبر! دیدند اسم این شهید عباس است. «شهید عباس امیری» گفتند: شاید پیدا شدن شهیدی به نام عباس اتفاقی است. گشتند و یک جازاء دیگر پیدا شد که دست راستش در عملیاتی دیگر قطع شده و مصنوعی بود. او را بیرون آوردند دیدند اسمش ابوالفضل است. فهمیدند اینجا خیمه‌گاه بنی‌هاشم است، گفتند: اسم این مکان را بگذاریم «مقبر ابوالفضل العباس».

آمدیم، نبودیم

یکی از فرماندهان جنگ می‌گفت: خدا رحمت کند حاج عبدالله ضابط را. برایم تعریف می‌کرد: خیلی دلم می‌خواست سید مرتضی اوینی را ببینم، یک روز به رفایش گفتم، چور کنید تا ما سید مرتضی را ببینم. خلاصه نشد. بالاخره آقای سید مرتضی اوینی توی فکه روی مین رفت و به امسون‌ها پر کشید.

تا اینکه یک وقتی آمدیم در منطقه جنگی با کاروان‌های راهیان نور. شب در آنجا ماندیم. در خواب، شهید اوینی را دیدم و درد و دل‌هایم را با او کردم؛ گفتم آقا سید، خیلی دلم می‌خواست تا وقتی زنده هستی بیام و ببینم، اما توفیق نشد. به من گفت ناراحت نباش فردا ساعت ۸ صبح بیا سر پل کرخه منتظر هستم. صبح از خواب پیدار شدم. من بیچاره که هنوز زنده بودن شهید را شک داشتم گفتم: این چه خوبی بود، او که خیلی وقت است شهید شده است. گفتم حالا برم ببینم چی می‌شه.